

Retro troef

Ritmundo

Stan Rijnen

Onlangs werd bekend dat Shula Rijxman de NPO gaat leiden. Ze wilde gelijk 50 miljoen extra om diversiteit bij de publieke omroep te bevorderen. Tijdens haar toetreding tot de Raad van Bestuur van de NPO enkele jaren eerder riep ze hetzelfde, althans over die diversiteit. Wie de omroepgidsen van afgelopen jaar doorbladert ziet daar nix van terug. Pakweg 90% van alle geprogrammeerde series en films komen uit de VS. In plaats van Hollywood had Rijxman ook kunnen kiezen voor films uit Bollywood of Nollywood. We hebben dan wel kleuren-tv maar krijgen stevast een eenzijdig z/w-beeld van de wereld voorgeschoteld.

En hoezo 80 uur (op NPO 3 en Cultuurkanaal - juni 2016) aan Pinkpop besteed? Omroepen mogen zich toch niet met reclame inlaten? Tijdens Pinkpop stonden er pakweg 15 gekleurde artiesten tussen zo'n 250 muzikanten. Omdat Paul McCartney een 'best of album' kwam slijten, wilde hij wel komen. Ook het merk Red Hot Chili Peppers, althans wat er met 50% van de oorspronkelijke band resteert, wordt dankzij Pinkpop door landelijke dagbladen en de NPO zwaar gepromoot zodat ze binnenkort de Ziggodome kunnen uitverkopen.

Waar is de onafhankelijke journalistiek gebleven? De publieke omroep, want daarover spreken we, en de landelijke dagbladen dienen toch onafhankelijk te opereren en te informeren? Ze zijn alle ongemerkt gevangen in een achterhaald romantisch idee over rebelse popmuziek. Maar vooral in een muurvast netwerk van global media players die - net als bij sport - sluipenderwijs de dienst uitmaken.

Rijxman's wens herinnerde me aan de AVRO

die me in 1998 verzocht een toekomst-profiel te schetsen. Wellicht zou 'richtpersoon' Paula (Libelle-lezeres - twee kinderen - Celine Dion-fan) wel eens een schoonzus/-broer kunnen krijgen die Fatima/Mohammed heet, zo suggereerde ik. Ook: de AVRO zou i.p.v. nogmaals een Amerikaanse soap uit te zenden kunnen kiezen voor een Braziliaanse of Arabische serie. En, parallel op de radio, de wereld tot klinken kunnen brengen via andere dan de vastgeroeste Anglo-Amerikaanse formule. De samenstelling van de Nederlandse bevolking was immers drastisch veranderd. Er lag hier een taak voor de publieke omroep, zo betoogde ik impliciet. Niets van dat alles, op de radio kwam 'Het stenen tijdperk' vol gezellige gouwe ouwe. Retro troef.

Ook de VPRO bekende in die jaren kleur. In 1989 gevraagd om op Radio 3 een programma met niet-westerse pop te presenteren, trok Mundial op woensdagmiddag - pal voor Ron Flon Flon - zo'n 200.000 luisteraars. Het programma moest echter na anderhalf jaar verdwijnen wegens "Een te grote afstand tussen muziek uit de 1e en 3e wereld", aldus de ontslagbrief. Onder de slogan 'Rijnen moet blijven' startte een betrokken luisteraar een briefkaart-actie die met zakkenvol post in Hilversum belandde. Met alle gevolgen van dien, inclusief een felle discussie in de media. In de Volkskrant werd de VPRO zelfs van racisme beticht waarop de Radio 3-redactie dat ontkende, immers ook in de toekomst zou er veel wereldmuziek gedraaid worden. Niet dus. Mevrouw Rijxman heeft die 50 miljoen helemaal niet nodig. Hilversum zelf moet op de schop. Nou ja, via een bezem die de redacties van DWDD tot Radio 1 en 3 ontdoet van al dat retro-denken waar Top 2000 en Zwarte Lijst tot hoogste goed zijn verheven. Kwestie van zonder sleur kleur en geur bekennen, zo doe je dat!

Stan Rijnen is muziekjournalist, programmamaker en deejay